

ΑΠΔΠΧ: Πρόστιμο για δημοσίευση έγκλησης στο διαδίκτυο

Αθήνα, 13-02-2017

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/1106/13-02-2017

Α Π Ο Φ Α Σ Η 7/2017

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη 11 Ιανουαρίου 2017 και ώρα 10:00 π.μ., προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσης. Παρέστησαν ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, Γεώργιος Μπατζαλέξης, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής, Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη Παναγιώτης Ροντογιάννης και Γρηγόριος Τσόλιας, ως εισηγητής, σε αναπλήρωση των τακτικών μελών Αντωνίου Συμβώνη, και Χαράλαμπος Ανθόπουλος, αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Δεν προσήλθε αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως το τακτικό μέλος Σπυρίδων Βλαχόπουλος και το αναπληρωματικό αυτού μέλος Χαράλαμπος Τσιλιώτης. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Φερενίκη Παναγοπούλου, νομικός ελεγκτής – δικηγόρος, ως βοηθός εισηγήτρια και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Στην Αρχή διαβιβάστηκε η υπ. αριθμ. Γ/ΕΙΣ/7751/04-12-2013 προσφυγή του Α, δημοσίου υπαλλήλου – ελεγκτή εναέριας κυκλοφορίας, σχετικά με ηλεκτρονικό δημοσίευμα της Χ (εφεξής Χ) με τίτλο «...» (στο ηλεκτρονικό τεύχος .../..., .. άρθρο), το οποίο αναφέρεται στο γεγονός της υποβολής εγκλήσεων μεταξύ του ιδίου και του Β, ιδιοκτήτη και διευθυντή σχολής εκπαίδευσεως χειριστών με την επωνυμία “Ψ”, επαναλαμβάνοντας, σύμφωνα με τον προσφεύγοντα Α, αυτολεξεί τους ισχυρισμούς του εγκαλουμένου, Β, και λαμβάνοντας σαφή θέση υπέρ της δικής του εκδοχής σχετικά με το επίμαχο περιστατικό, ενώ κατά το διάστημα αυτό οι μεν εγκλήσεις τελούσαν υπό διερεύνηση, η δε διενεργηθείσα Ε.Δ.Ε. είχε δικαιώσει τον ελεγκτή εναέριας κυκλοφορίας. Στο άρθρο αυτό, το οποίο ο Α επισυνάπτει στην προσφυγή του προς την Αρχή, αναφέρεται ότι «τα νομικά κείμενα της υπόθεσης είναι στη διάθεση οποιουδήποτε έχει λόγο να ενημερωθεί».

Στο υπ’ αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6743/24-10-2016 έγγραφο παροχής διευκρινήσεων προς την Αρχή η Χ παραδέχθηκε την αναφορά στο ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο της στην ανταλλαγή εγκλήσεων μεταξύ του ελεγκτή εναέριας κυκλοφορίας Α και του ιδιοκτήτη σχολής εκπαίδευσεως χειριστών Β. Η Χ θεωρεί ότι η συγκεκριμένη αναφορά ήταν επιβεβλημένη βάσει του καταστατικού της, καθώς η διένεξη αφορούσε σε θέμα ερμηνείας των κανόνων VFR πτήσεων, δηλαδή ζήτημα που άπτεται του δημοσίου συμφέροντος και για το οποίο το σωματείο της δικαιούται να εκφράσει την άποψή του, ότι δηλαδή οι ενέργειες του εν λόγω ελεγκτή δεν ήταν σύμφωνες με τη νομοθεσία. Ειδικότερα, βάσει του άρθρου 3 του καταστατικού της, μεταξύ των σκοπών της περιλαμβάνεται υπό το στοιχείο Ε και «η προσφορά στα μέλη της υποστήριξης, βοήθειας και πληροφόρησης για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που αφορούν την προσωπική πτήση κάθε μέλους». Επισημαίνει δε ότι η άσκηση των καθηκόντων των δημοσίων υπαλλήλων υπόκειται σε δημόσια κριτική, δικαίωμα που προστατεύεται από το Σύνταγμα, τους νόμους και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Κατόπιν των υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/52/4.1.2016 και Γ/ΕΞ/8843/21.12.2016 κλήσεων η Χ προσήλθε δια του Προέδρου της Αντωνίου Κουτσουδάκη και του Νομικού Συμβούλου της Χρυσάνθης Κουλοχέρη στη συνεδρίαση της Αρχής την 11.1.2017, απάντησε σε ερωτήσεις των μελών του Τμήματος και διευκρίνισε τους ισχυρισμούς της, ενώ αντιθέτως ο Β δεν παρέστη.

Ακολούθως δε η Χ υπέβαλε υπόμνημα στην Αρχή με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/291/16-01-2017 με το οποίο διευκρινίζει ότι οι επίμαχες εγκλήσεις παραμένουν εκκρεμείς στο στάδιο της προδικασίας. Σε αυτό τονίζει, επιπλέον, ότι το κείμενο που δημοσίευσε παρουσίαζε απλώς τη δημιουργηθείσα κατάσταση, παραδεχόμενη, ωστόσο, τη σαφή λήψη θέσεως υπέρ του μέλους της και την υποστήριξή της προς το πρόσωπό του.

Η Αρχή συνήλθε σε διάσκεψη την Τετάρτη 18.1.2017 προκειμένου να συζητήσει την υπόθεση. Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησεως,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Όπως κατ' επανάληψη έχει κρίνει η Αρχή (βλ., ενδεικτικά, Αποφάσεις 26/2007, 43/2007, 58/2007, 36/2012 και 165/2012, 16/2015 και 17/2015)¹, το δικαίωμα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 παρ. 1 Σ) και των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 9Α Σ) συχνά συγκρούεται με την ελευθερία της εκφράσεως και του τύπου για την ενημέρωση του κοινού (άρθρο 14 παρ. 1 Σ), καθώς και με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός ατομικού δικαιώματος επί του άλλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* σταθμίσεως των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ) με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (ελευθερία του τύπου, δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια (βλ. και Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, Έκδοση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, 2014, ενότητα 1.2. – Στάθμιση δικαιωμάτων και υποενότητα 1.2.1. – Ελευθερία της έκφρασης, σελ. 26 επ.).

2. Επιπρόσθετα, η Αρχή έχει κρίνει ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για δημοσιογραφικούς-ενημερωτικούς σκοπούς επιτρέπεται αν υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' σε συνδυασμό με τα κριτήρια που θέτει το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του ν. 2472/1997 για την άσκηση του δημοσιογραφικού λειτουργήματος και εφαρμόζεται κατά μείζονα λόγο και στην περίπτωση των απλών δεδομένων).

3. Επίσης, η δημοσίευση δεδομένων στο διαδίκτυο συνιστά επεξεργασία υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997 και, μάλιστα, εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του ίδιου νόμου. Και αυτό, διότι, όπως έχει κρίνει και το ΔΕΚ, “η αναγραφή στοιχείων σε ιστοσελίδα του Διαδικτύου προϋποθέτει, σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες σήμερα τεχνικές και μηχανογραφικές διαδικασίες, την εκτέλεση μιας εργασίας τοποθετήσεως της σελίδας αυτής σε ένα διακομιστή του Διαδικτύου (server), καθώς και τις αναγκαίες εργασίες για να μπορούν να έχουν πρόσβαση στη σελίδα αυτή τα πρόσωπα που συνδέονται με το Διαδίκτυο. Οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται, τουλάχιστον εν μέρει, κατά τρόπο αυτοματοποιημένο”. Συνεπώς, καταλήγει το ΔΕΚ, “η εργασία, που συνίσταται στην αναφορά, επί ιστοσελίδας του Διαδικτύου, σε διάφορα πρόσωπα και στον προσδιορισμό τους είτε με το όνομά τους είτε με άλλα μέσα [...] συνιστά

αυτοματοποιημένη, εν όλω ή εν μέρει, επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46” (Απόφαση της 06.11.2003, Υπόθεση C-101/01, Lindqvist, Σκέψεις 25-27 – πρβλ. σχετικά και Απόφαση 17/2008 της Αρχής, Σκέψεις 12- 13).

4. Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τίθενται οι γενικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων είναι η αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, και χωρίς τη συγκατάθεση, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε΄ του ν. 2472/1997, δηλαδή όταν συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου της επεξεργασίας ή τρίτου. Ως τέτοιο έννομο συμφέρον νοείται και το δικαίωμα της πληροφορήσεως, τόσο του πληροφορείν όσο και του πληροφορείσθαι (άρθρα 14 παρ. 1-2 και 5Α Σ.).

5. Εν προκειμένω, όμως, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως, κρίνεται ότι η δημοσιοποίηση του περιεχομένου των εγκλήσεων στο διαδίκτυο –συνυπολογιζομένης και της ευρείας δημοσιοποίησης των πληροφοριών μέσω του διαδικτύου- δεν εξυπηρετεί την ανάγκη ενημερώσεως του κοινού, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού των δεδομένων αυτών ως απλών ή ευαίσθητων. Και αν ήθελε θεωρηθεί ότι υπάρχει εύλογο ενδιαφέρον του κοινού να ενημερωθεί ότι κάποιος ελεγκτής εναέριας κυκλοφορίας φέρεται να τέλεσε παράνομη πράξη– γεγονός που δεν έχει ακόμα κριθεί δικαστικώς θα μπορούσε να γίνει αναφορά στην φερόμενη ως παράνομη πράξη χωρίς όμως να αναφέρεται το ονοματεπώνυμο των εμπλεκομένων προσώπων και η εκατέρωθεν υποβολή μηνύσεων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή επιβάλλει την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α΄ και β΄ του ν. 2472/1997 κύρωση του χρηματικού προστίμου 1.500 Ευρώ στην X για τη δημοσιοποίηση δεδομένων στην ιστοσελίδα της.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου